

5. El profund respecte que sempre tenim cap a tot el que els és innat no és còmplice de les seves actituds paralitzadores derivades de la ignorància?

6. Si volem ésser solidaris, no tenim el deure moral i ètic de posar el nostre coneixement i tota la visió que, fruit de la informació assequible a casa nostra, tenim dels fenòmens socials que es produeixen, i en concret, dels que els han obligat a emigrar?

7. No serviria més a la ideologia dels GRAMC trencar el cercle viciós que es produeix amb el fet migratori transitori? (Immigrant que torna al seu poble, emmiralla els altres amb tota una sèrie d'articles de consum i amb l'emmirallament provoca el desig dels altres i farà que els joves també marxin per tornar al cap d'uns anys i fer el mateix amb els que vénen per ordre d'edat).

8. Què fan els GRAMC per intervenir en aquest cercle viciós?

9. Facilitant l'estada a casa nostra, solucionant problemes legals i, fins i tot, ensenyant la nostra llengua, però sense educar-los en el que és de veritat aquesta nostra societat tan traïdorament emmiralladora, no fem el camí més planer per accelerar aquest cercle viciós?

10. No caldria situar els amics gambians, o del país que sigui, que viuen a casa nostra en la realitat que els empeny a emigrar i oferir-los maneres de canviar llur destí i millorar les condicions de vida del seu poble?

11. Cal que la nostra fita sigui només una societat intercultural sense racisme, o també garantir –o intentar-ho– el benestar de cadascun d'ells al seu poble i evitar l'experiència de l'èxode forçat i en el fons no desitjat?

I ara unes preguntes reflexives:

12. La majoria dels membres dels CRAMC treballa moguda pel desig d'actuar en el present, per millorar el futur, o ho fa moguda pel paternalisme, la caritat, el prestigi de pertànyer a una ONG alternativa...?

13. No serà que la meua ideologia no és imparcial, sinó políticament tendenciosa, i que desitja la consecució d'una fita que no és la dels GRAMC?

Segons el meu parer, nosaltres tenim la clau del futur d'aquests pobles, perquè conviu amb nosaltres el seu jovent, i són ells els qui poden actuar en el present per canviar el futur. Només cal entendre que un futur millor no és un futur sense la pròpia cultura. Trobo incompreensible que hi hagi brigades de solidaritat amb Llatinoamèrica i no hi siguin amb Àfrica, tenint en compte que convivim amb ells dia a dia. Però, com abans em preguntava, potser jo m'he equivocat d'ONG.

Ens veurem d'aquí a uns mesos. Felicitats pel butlletí que queda a mans d'una ONG del país perquè quedi constància de l'associació.

Salut i força a tots.

Enric Pardo és membre fundador de les assemblees dels GRAMC de la Vall d'Aro

Hamidou, la fascinació per la Barcelona olímpica.

Un vespre, estava assegut davant del televisor, seguint l'obertura dels Jocs Olímpics de Barcelona del 92. Veient les imatges vaig quedar fascinat per l'ambient, els carrers, la bellesa de la ciutat de Barcelona que és la capital de Catalunya.

Em vaig enamorar automàticament d'aquesta ciutat que acabava de veure a la pantalla de la televisió francesa. Fascinat per aquesta ciutat que jo encara no coneixia. Em sentia fortament atret per l'esplendor de la ciutat de Barcelona. Tot i que jo vivia en aquell moment a la capital francesa, París, que és una ciutat gran i bonica, potser la més bonica d'Europa.

Em vaig deixar seduir per la bellesa de la ciutat de Barcelona. Tant que en aquell moment no volia que ningú m'expliqués coses de Barcelona: m'atreia el somni de descobrir, trepitjar el sòl de Barcelona. Vaig agafar la meua agenda per veure qui coneixia a Espanya, i vaig trobar-me amb l'adreça d'un amic d'infància que havia viscut 7 anys a Espanya.

Li vaig telefonar per demanar-li: com viuen els negres a Espanya? La seva resposta fou aquesta: a l'Espanya la gent és racista, i la pell negra no és respectada. Fins i tot a algunes discoteques no deixen entrar els negres. J va afegir: si

cat cap reacció d'inquietud en l'àmbit sanitari, sinó tot al contrari, ja que han obert possibilitats laborals en precisar de l'atenció sanitària pròpia de la seva edat i, a més, estan en posició de pagar, de reportar beneficis.

De la comunitat japonesa, crec que encara se'n sap poc. No vénen a retirar-se sinó a treballar. Molts acudeixen amb les seves famílies i els petits van a escoles posades en marxa per la pròpia comunitat. Si emmalalteixen, van a clíniques o facultatius propis. És evident que existeixen els medis materials i els recursos humans per poder-ho fer. Culturalment no els coneixem, però no ens qüestionem res i, per tant, de moment no exigeixen cap esforç per la nostra part.

Francesos i anglesos tenen una història antiga de presència en el nostre país i la xarxa social establerta aquí per les seves comunitats resol la majoria de qüestions relatives a l'adaptació. Per altra banda, encara que hi hagi diferències culturals substancials, aquestes no resulten insalvables pels coneixuts i semblants, encara que sembli paradoxal.

Qui ens fa remoure a la nostra butaca? Qui ens desperta por a perdre el que hem aconseguit? Qui ens qüestiona l'honestat, l'ètica de les nostres intervencions culturals o sanitàries? Qui ens fa sentir la culpa bíblica de l'egoisme i de l'ambició? Qui sinó l'immigrant pobre, que no parla com nosaltres i que té gana per menjar i per treballar?

Quan vaig rebre per primera vegada la consulta pediàtrica d'una família de gambians, vaig agrair la presència del

pare de la criatura perquè la comunicació amb la mare em va semblar en aquell moment impossible. Ella no solament no parlava cap dels idiomes que jo conec, sinó que quasi no mirava quan jo intentava explicar-li alguna cosa i a qualsevol de les meves preguntes assentia d'una manera que a mi em semblava irritantment aleatòria.

Jo no sabia llavors que la negació podia significar una greu manca de respecte a un estrany i més si aquest es troba en un estatus superior. Tampoc sabia que aquesta dona no havia anat mai a l'escola, ni corànic ni occidental i que, per tant, el seu procés de comprensió no passava per cap dels meus desafortunats maldestres intents com el dibuix esquemàtic o la gesticulació acompanyada d'una vocalització exagerada i en un to involuntàriament alt.

No tenia ni idea de com estava de desinformada i aïllada aquesta jove mare en no tenir aquí la xarxa social de suport, la comunitat de dones, la mare i l'àvia, que en el seu país haguessin assumit ràpidament l'orientació d'aquesta adolescent i del seu nadó.

Recordo que els vaig donar hora per al cap d'una setmana. El pare va posar una expressió consternada. Treballava a Banyoles i per acompanyar la seva dona havia de perdre un dia de sou. Vaig acordar que la dona vingues sola, la infermera i jo li apuntariem les recomanacions en cas d'haver-n'hi. Poc a poc va anar augmentant la confiança. Buscàvem làmines amb dibuixos molt realistes de verdures i fruites per parlar de les pastilles del nen.

decideixes venir amb aquestes condicions, la porta del meu apartament és oberta per tu.

Jo, que estava tan enamorat i fascinat per aquella ciutat, vaig quedar amb la moral a zero amb aquesta resposta. Tot i això, vaig prendre l'autobús cap a Espanya. Sortida de París a les 16 h, arribada a Girona a les 6 h de la matinada. J vaig prendre un taxi fins a Santa Coloma de Farners per retrobar el meu amic. En els dies de descans en aquest poble em va explicar la història dels problemes dels immigrants i dels vilatans dels anys 1988-89. J va afegir: vigila!, aquí a la gent no els agraden els negres. Em va ensenyar a quin bar podia prendre un cafè en cas de necessitat, i també aquells en els quals els propietaris no acceptaven els negres. Va afegir: vigila molt, aquí no és com a França, a la gent d'aquí no li agraden els estrangers, i encara menys els negres.

Havent escoltat tot això, jo volia comprovar-ho. Un dia vaig entrar en un supermercat per comprar algunes coses. Quan havia acabat vaig demanar a l'amo que em donés una bossa per posar les meves compres a dins. L'amo em va demanar cinc pessetes per la bossa. Li vaig preguntar des de quan es venien les bosses als clients, com podia ser que només a Espanya s'admetés una llei semblant. De seguida em va contestar: si no t'agrada, torna al teu país! Aquesta resposta em va ferir, i li vaig contestar: saben quan val un passatge d'avió?, o és que jo no us

Qui ens fa remoure a la nostra butaca? Qui ens desperta por a perdre el que hem aconseguit? Qui ens qüestiona l'honestat, l'ètica de les nostres intervencions culturals o sanitàries? Qui ens fa sentir la culpa bíblica de l'egoisme i de l'ambició? Qui sinó l'immigrant pobre, que no parla com nosaltres i que té gana per menjar i per treballar?

Quan vaig rebre per primera vegada la consulta pediàtrica d'una família de gambians, vaig agrair la presència del

pare de la criatura perquè la comunicació amb la mare em va semblar en aquell moment impossible. Ella no solament no parlava cap dels idiomes que jo conec, sinó que quasi no mirava quan jo intentava explicar-li alguna cosa i a qualsevol de les meves preguntes assentia d'una manera que a mi em semblava irritantment aleatòria.

Jo no sabia llavors que la negació podia significar una greu manca de respecte a un estrany i més si aquest es troba en un estatus superior. Tampoc sabia que aquesta dona no havia anat mai a l'escola, ni corànic ni occidental i que, per tant, el seu procés de comprensió no passava per cap dels meus desafortunats maldestres intents com el dibuix esquemàtic o la gesticulació acompanyada d'una vocalització exagerada i en un to involuntàriament alt.

No tenia ni idea de com estava de desinformada i aïllada aquesta jove mare en no tenir aquí la xarxa social de suport, la comunitat de dones, la mare i l'àvia, que en el seu país haguessin assumit ràpidament l'orientació d'aquesta adolescent i del seu nadó.

Recordo que els vaig donar hora per al cap d'una setmana. El pare va posar una expressió consternada. Treballava a Banyoles i per acompanyar la seva dona havia de perdre un dia de sou. Vaig acordar que la dona vingues sola, la infermera i jo li apuntariem les recomanacions en cas d'haver-n'hi. Poc a poc va anar augmentant la confiança. Buscàvem làmines amb dibuixos molt realistes de verdures i fruites per parlar de les pastilles del nen.

El seu interès pel que se li explicava era evident i s'esforçava per captar els nostres missatges. Al cap de poc temps ja va començar a expressar amb frases simples alguns dels símptomes que li preocupaven del seu fill.

Un dia, el meu interès i inquietud, i també la meva curiositat, em van dur a suggerir a la noia que féssim un intercanvi, jo aprendria amb ella la llengua de la seva ètnia i, a canvi, jo aportaria parlar castellà. A mi em semblava una proposta honesta, però la meva sorpresa va ser enorme en veure com s'aixecava molesta. *El seu marit em va explicar després que s'havia sentit en desavantatge perquè jo amb el meu llapis podria aprendre la seva llengua ràpidament i ella, en canvi, es quedaria sense parlar espanyol.* En aquell moment no sabia que conservar en certa forma hermètic l'accés al coneixement de la seva llengua, li estava donant la seguretat de pertànyer a un grup al qual només els que es comprenen entre si tenen la possibilitat d'entrar.

Ni aquesta família ni altres que hem visitat, han deixat d'assistir a les visites, si bé és cert que hi ha persones que obliguen a tenir un horari elàstic i molta tolerància a fi de no perdre la possibilitat de practicar els controls als nens.

L'interès i la simpatia que ens ha despertat aquesta comunitat ha anat en augment. Determinats problemes a nivell alimentari, com és l'adequada dilució de la llet per fer els biberons, ens va facilitar l'entrada en algunes de les seves llars. Aquesta aproximació ens va anar donant la mesura de l'interès de les pròpies dones

per aprendre a moure's en el nostre entorn. *Sorgeix llavors la idea de realitzar algun programa d'intervenció, d'educació sanitària, amb aquesta comunitat.* Tot i això ens plantejàvem un problema pràctic evident: com farem xerrades si no hi ha quasi la possibilitat de comunicar-nos verbalment?

Des de feia anys, els Serveis Socials del municipi coneixien aquesta població, les seves problemàtiques i la composició del grup, es va decidir contrastar opinions i realitzar una proposta d'intervenció.

Naturalment, calia tenir l'acord de la pròpia comunitat i el coneixement de les seves expectatives. Així doncs, es va realitzar una convocatòria oberta als barons d'aquesta comunitat, respectant la dinàmica habitual entre ells.

De la reunió mantinguda, s'arriba a la conclusió que les dones es beneficiarien d'uns tallers de socialització i d'alfabetització no formal, i també d'uns tallers d'educació sanitària durant el curs escolar 92-93.

Els homes, tot i no tenir els mateixos problemes, també es van incloure en el projecte.

A més dels sectors esmentats vam entrar també en contacte amb els mestres d'adults del terme municipal i amb una persona clau en tota la qüestió, una antropòloga experta en el tema africanista.

El pla implicava que al llarg d'un curs escolar, una monitora i un mestre es dedicarien de 3 a 5 de la tarda a organitzar les sessions mitjançant les quals les dones africanes tindrien accés al castellà en la seva forma d'expressió verbal i de com-

agrado? L'amo em va contestar: vosaltres els negres ens esteu emmerdant, des que heu arribat hi ha molt més atur! Veient la seva edat, vaig limitar-me a demanar-li que em tornés els diners per anar a comprar a un altre supermercat. Això va passar-me a Santa Coloma.

Un altre dia vaig arribar-me a Breda per veure un amic. Em va convidar a anar a un bar del costat a prendre un cafè. Vàrem estar més de vint minuts esperant que ens servissin. El meu amic va demanar al cambrer perquè no ens atenia com als altres clients. El cambrer va contestar: no tenim temps per vosaltres! El meu amic va proposar de quedar-nos fins que arribés la policia, però com jo estava il·legal, li vaig dir que no tenia importància: ells són al seu país i són lliures de fer el que els doni la gana, en canvi nosaltres que som estrangers, evitem discutir amb aquesta classe de persones.

Però darrerament he conegut persones molt amables i formidables.

Th. H. Diaïté

